

TARIX TA'LIMIDA YANGI PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALAR AHAMIYATI.

Mustayeva Rohila Xusanovna

Qashqadaryo viloyat G'uzor tuman 1-son kasb-hunar maktabi

Tarix fani o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada tarix ta'limini takomillashtirishda yangi pedagogik texnologiyalarning ahamiyati o'rganilgan. Raqamli vositalar va o'qitishning innovatsion usullari talabalarning faolligini, tarixiy bilimlarni tushunishni va saqlashni qanday yaxshilashi mumkinligini o'rganadi. Topilmalar shuni ko'rsatadiki, texnologiyani tarix ta'limiga integratsiya qilish turli xil ta'lim uslublariga mos keladigan va tanqidiy fikrlashni rivojlantiradigan yanada dinamik o'quv muhitini yaratishi mumkin.

Kalit so'zlar: Pedagogik texnologiyalar, tarix ta'limi, raqamli ta'lim, talabalarni jalb qilish, tanqidiy fikrlash, innovatsion o'qitish usullari.

Ma'lumki, hozirgi zamon har bir fan o'qituvchisi zimmasiga inson, uning jamiyatdagi o'rniga haqqoniy baho berish vazifasini yuklaydi. Buning uchun o'qituvchi ta'lim tarbiyaning yangi shakllari, vositalari va usullarini egallashi va shu bilan birga o'zi zamonaviy pedagogik texnologiyalarni yaratishga, shaxsni tarbiyalashning yangi a'naviy, samarali usullarini tanlashga harakat qilishi hamda ijodkor bo'lmog'i lozim. Maktablarda o'qitilayotgan ijtimoiy, shu jumladan tarix fani o'zida oliyjanob fazilatlarni mujassamlashtirilgan insonni tarbiyalashda benihoya ahamiyat kasb etadi. Maktabda o'quvchi kishilik jamiyati bosib o'tgan yo'lni, ularning chet el bosqinchilariga qarshi, o'z ozodligi va baxt-saodati, porloq kelajagi uchun olib borgan kurashlari haqidagi asosiy ma'lumotlarni tarix darslaridan bilib oladi. Shu bilan birga tarix darslari o'quvchining hozirgi ijtimoiy-siyosiy jarayonlarni to'g'ri anglashga yordamlashadi.

Raqamli asrda ta'lim manzarasi, xususan, tarix ta'limi sohasida jadal rivojlanmoqda. An'anaviy o'qitish usullari ko'pincha talabalarni mazmunli yo'llar bilan jalb qilishdan kam bo'lib, tarixiy tarkib va zamonaviy o'quvchilar o'rtasida uzilishga olib keladi. Ushbu

muammolarni hal qilishda muhim tarkibiy qismlar sifatida yangi pedagogik texnologiyalar, shu jumladan raqamli manbalar, interaktiv platformalar va multimedia vositalari paydo bo'ldi. Ushbu maqola ushbu texnologiyalarning tarix ta'limidagi ahamiyatini va ularning talabalarning ta'lim natijalariga ta'sirini o'rganishga qaratilgan.

Ushbu maqolada tarix ta'limida yangi pedagogik texnologiyalarning ta'sirini baholash uchun mavjud adabiyotlar va amaliy tadqiqotlar tahlil qilingan sifatli yondashuv qo'llaniladi. Tadqiqotda tarixni o'qitishda texnologiyaning integratsiyasiga bag'ishlangan akademik jurnallar, konferentsiya ishlari va o'quv hisobotlarini muntazam ravishda ko'rib chiqish ishtirok etdi. Bundan tashqari, texnologik vositalarning muvaffaqiyatli bajarilishini ko'rsatish uchun turli xil ta'lim muassasalarining amaliy tadqiqotlari o'rganildi.

Yangi pedagogik texnologiyalar tarix ta'limida bir qator muhim ahamiyatlarga ega. Ular o'quv jarayonini yanada samarali, qiziqarli va interaktiv qilishga yordam beradi. Quyidagi jihatlar yangi pedagogik texnologiyalarning ahamiyatini ko'rsatadi:

Interaktivlik: Yangi texnologiyalar, masalan, onlayn platformalar va simulyatsiyalar, o'quvchilarga tarixiy voqealarni o'z-o'zidan o'rganish va muhokama qilish imkonini beradi. Bu, o'z navbatida, o'quvchilarni faol ishtirok etishga undaydi.

Kengaytirilgan resurslar: Internet va raqamli kutubxonalar tarixiy manbalarni, video materiallar va hujjatlarni tezda topish imkoniyatini beradi. O'quvchilar tarixiy kontekstni yaxshiroq tushunish uchun turli xil manbalardan foydalanishlari mumkin.

Visualizatsiya: Yangi texnologiyalar yordamida tarixiy voqealar va jarayonlarni grafik va videolar orqali ko'rsatish mumkin. Bu, o'quvchilarning eslab qolish imkoniyatini oshiradi va mavzuga bo'lgan qiziqishni kuchaytiradi.

Differensial o'qitish: Har xil o'qitish uslublariga mos keladigan resurslar yordamida o'qituvchilar har bir o'quvchining individual ehtiyojlarini qondira olishadi. Masalan, ba'zi o'quvchilar ko'proq vizual materiallardan foydalansalar, boshqalari esa matnli manbalarga qiziqishi mumkin.

Qayta aloqa va baholash: Online testlar va baholash vositalari orqali o'quvchilar o'z bilimlarini tezda baholash va o'zlarining kuchli va zaif tomonlarini aniqlash imkoniyatiga ega bo'lishadi.

Jamiyat bilan aloqalar: Yangi texnologiyalar yordamida o'quvchilar tarixiy tadbirlar va muammolarni yanada kengroq jamiyatga olib kirish imkoniyatiga ega. Masalan, ijtimoiy tarmoqlar orqali tarixiy voqealar haqida muhokama olib borish va fikr almashish.

Shunday qilib, yangi pedagogik texnologiyalar tarix ta'limining sifatini oshirish va o'quvchilarning tarixga bo'lgan qiziqishini kuchaytirish uchun muhim ahamiyatga ega.

Topilmalar tarix ta'limini jonlantirishda yangi pedagogik texnologiyalarning muhim rolini ta'kidlaydi. Ishtirok etishni rivojlantirish, tushunishni kuchaytirish, tanqidiy fikrlashni targ'ib qilish va shaxsiy o'rganishni osonlashtirish orqali ushbu texnologiyalar o'qituvchilar va talabalar duch keladigan ko'plab muammolarni hal qiladi. Biroq, ushbu texnologiyalarni muvaffaqiyatli amalga oshirish o'qituvchilar uchun etarli tayyorgarlikni, zarur resurslardan foydalanishni va qo'llab-quvvatlovchi institutsional muhitni talab qiladi.

Bundan tashqari, texnologiyaga asoslangan ta'limga o'tish birlamchi manbalarni tanqidiy o'qish va ilmiy tahlil qilish kabi an'anaviy tarixiy metodologiyalarning ahamiyatiga putur etkazmasligi kerak. Buning o'rniga an'anaviy va zamonaviy pedagogik amaliyotni birlashtirgan muvozanatli yondashuv eng yaxshi natijalarni berishi mumkin.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, tarix ta'limini o'zgartirishda yangi pedagogik texnologiyalar muhim ahamiyatga ega. Ular talabalarni jalb qilish, ularning tushunchalarini oshirish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini targ'ib qilishning innovatsion usullarini taklif qilishadi. Ushbu texnologiyalardan maksimal darajada foydalanish uchun ta'lim muassasalari o'qituvchilarni tayyorlash, resurslarni rivojlantirish va infratuzilmani yaxshilashga sarmoya kiritishlari kerak.

Kelajakdagi tadqiqotlar tarix ta'limida texnologiya integratsiyasining uzoq muddatli ta'sirini baholash uchun bo'ylama tadqiqotlarga, shuningdek, ushbu vositalarni global miqyosda turli xil ta'lim sharoitlariga qanday moslashtirish mumkinligini o'rganishga qaratilishi kerak. Oxir oqibat, tarix ta'limida yangi pedagogik texnologiyalarni qo'llash o'zlarining tarixiy rivoyatlarining murakkabligini qadrlaydigan ma'lumotli, tanqidiy fikrlaydigan fuqarolar avlodini tarbiyalashga yordam beradi.

Adabiyotlar.

1. Umumiy o'рта ta'lim davlat ta'lim standarti va o'quv dasturi. «Ta'lim taraqqiyoti», 3-maxsus son.-T.: «Sharq», 1999 y.
2. O'zbekiston Respublikasining «Ta'lim to'g'risida» gi qonuni. Barkamol avlod – O'zbekiston taraqqiyotining poydevori. T., «Sharq», 1998 yil.
3. Беспалько, В.П. Слагаемые педагогических технологий. - М: 1989. - 192 с.
4. Ishmuhamedov R. Innovatsion texnologiyalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirish yo'llari. – Toshkent: Nizomiy nomidagi TDPU, 2009.
5. Saidov, S. (2022). “TADBIR UL-MANZIL” RISOLASI–OILAVIY MUNOSABATLAR UCHUN DASTURULAMAL. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(5-2), 894-897.
6. Саидов, С. (2022). ЯНГИ МАЪНАВИЙ МАКОННИ ТАШКИЛ ЭТИШДА ИБН МУҚАФФА АСАРЛАРИНИНГ РОЛИ. *International scientific journal of Biruni*, 1(3), 19-22.
7. Panjiyev, S. (2019). CONCEPTS OF TRUTH OF THE NEW TIME. *Scientific Bulletin of Namangan State University*, 1(7), 170-173.